

En Påskebetragtning i disse mærkelige tider

Af Niels Henrik Nielsen/formand for Antroposofisk Selskab

*(Følgende er skrevet for medlemmer af Antroposofisk Selskab og andre med interesse for antroposofi.
Der forudsættes en smule kendskab til antroposofisk tankegang).*

Der breder sig i øjeblikket en mærkelig stemning i verden. Man prøver at holde modet oppe, men mindes konstant om, at der er noget galt. Tingene er ikke som de plejer, og det skaber uro. Man prøver at forstå, hvad der sker, men fortaber sig i nuet og mister perspektivet. Der breder sig spekulationer, usikkerhed og frygt. Og imens samfundet er i "undtagelsestilstand", finder vi nye måder at beskæftige os på, genopdager naturen, kunsten, forældre har tid til deres børn, man genovervejer livet osv. Frem for alt giver det lejlighed til at stille spørgsmål ved den måde vores civilisation fungerer på. Som mange andre har jeg sat mig for at forstå, hvad denne corona-krise egentlig skyldes. Hvad er virus og store epidemier? Man fornemmer, at der er meget på spil, måske også mere, end vi umiddelbart gennemskuer - konsekvenserne er under alle omstændigheder store. Dette er også kommet til udtryk gennem mange e-mails, som jeg har fået tilsendt. Disse har indeholdt links til videoer, artikler osv. Det bliver tydeligt, at den bekymring, der breder sig, ikke blot drejer sig om virus, men også om helt andre ting. Spørgsmålet er, om der er en berettiget grund til alle de spekulationer og bekymringer? Hvorfor opstår de? Det følgende er mit forsøg på at skaffe overblik.

Hvad frygter vi?

Den mest åbenlyse bekymring er angsten for at blive smittet med den såkaldte corona-virus; eller at éns nærmeste bliver smittede. Dertil kommer angsten for at miste sit arbejde og en stor usikkerhed mht. verdensøkonomiens udvikling.

Det er lang tid siden, at man har set så store indgreb fra myndighedernes side, og konsekvenserne er meget store for langt de fleste af os. Hovedforklaringen er, at man forsøger at undgå, at sundhedsvæsenet bliver overbelastet pga. for mange indlagte. Men der er også andre forklaringer. Disse findes ikke i den officielle medieverden, men cirkulerer bl.a. på de sociale medier. Mange af disse forklaringer har en karakter, der kan fremkalde særdeles stor angst. Nogle formoder, at det hele er et stort bedrag, og at der manipuleres groft med tallene for at skabe panik. Situationen udnyttes af de skjulte magteliter. Det kan være udrulningen af 5G, indførelsen af et totalitært system, igangsættelsen af økonomisk sammenbrud, indførelsen af tvangsvacciner, osv. Denne virus er skabt, for at kunne tjene ovennævnte formål. Blot disse ting tilsammen er rigeligt til, at man fuldstændig mister grunden under fødderne. Dømmekraften har svært ved at følge med. Hvad er sandt? Det er svært at finde en udvej. Er der overhovedet en mulighed for, at man kan opretholde sin bevidsthed i alt dette?

Det er ikke muligt at gå ind i enkelthederne omkring alle disse ting. Vi er midt i det, og vi ved ikke, hvordan det hele udvikler sig. Vi kan dog prøve at forholde os til selve frygten, for måske ligger nøglen til forståelse her.

Hvad frygter vi i virkeligheden?

Virus

Rudolf Steiner har ikke udtalt sig om virus, som på det tidspunkt stadig var et udforsket område. Men han talte om infektionssygdomme osv., og han anvendte i den sammenhæng begrebet baciller. Jeg vil lade det være op til naturvidenskaben at redegøre for forholdet mellem virus og baciller, og jeg vil her begrænse mig til at anvende udtrykket "baciller". Ifølge R. Steiner, begynder baciller først at vokse i cellerne, når der er en grobund, en disposition for det. Først derefter bryder sygdommen ud. I vores nuværende tilfælde kunne det være Covid-19. Dispositionen kan opstå på mange måder. Den opstår f.eks., fordi vi hovedsageligt har et materialistisk sindelag og er beskæftigede med materialistiske forestillinger. Når vi tager disse forestillinger med ind i søvnen, så virker det negativt tilbage på vores organer. Dette giver den bedste grobund for virus. Dette forstærkes sandsynligvis af den livsstil, som materialismen har medført. En anden mulighed opstår, hvis vi befinder os i en omgivelse med mange syge mennesker. Billederne af disse syge mennesker virker i os og skaber frygten for, at vi selv bliver syge. Og hvis vi falder i søvn med denne frygt, så skaber det ligeledes god grobund for bacillerne. Dertil kommer selvfølgelig andre forskydninger i vores konstitution, som er af mere individuel karakter. Dette må en lægefaglig person belyse. Karma spiller også en rolle her. Der afgørende er, at Rudolf Steiner ikke ser baciller som den primære årsag til at sygdommen bryder ud. De er sekundære.

Frygten for baciller sammenligner Rudolf Steiner med middelalderens tro på spøgelser. Blot er det i dag materielle væsenheder, man frygter. Hvad er det for væsenheder? Ifølge R. Steiner har vi i bacillerne at gøre med ahrimanske væsner. Baciller er affaldsprodukter i cellerne, som er af ahrimansk natur. Baciller er et symptom for Ahrimans indgriben i verden, symptomer på materialismen – og den er vi alle en del af.

Dybest set er det disse væsenheder, vi er bange for. Når vi er syge, forsøger kroppens celler at skille sig af med disse forureninger. Men lad os holde fast: når vi frygter baciller, så frygter vi egentlig ahrimanske væsner – vi frygter at få dem ind i os. Det er det afgørende.

Det bedste "værnemiddel" er at forandre kvaliteten af sin søvn. Det gør man ved at optage og forbinde sig med åndsvidenskabelige, eller spirituelle tanker og følelser. Det vil have en helt anden virkning på vores legemes organer om natten, hvilket igen vil betyde, at man svækker dispositionen for at blive syg. Den kærlige pleje af syge mennesker, uden selv at være bange for at blive syg, vil også kunne forvandle frygten.

Hvordan forholder det sig med de andre fænomener? Hvad frygter vi her?

5G

Udrulningen af 5G er for mange en alvorlig sag. En berettiget bekymring har selvfølgelig de mennesker, som allerede lider af overfølsomhed for elektriske stråler. Men hvad er det vi frygter, og som mange allerede mærker konsekvensen af?

Det er vanskeligt med få ord at beskrive, hvad elektricitet er. Elektricitet er lysets modsætning. Omdannelsen af solens lys til elektricitet sker på mange forskellige måder, både naturligt og menneskabt Solcelleanlægget er et tydeligt eksempel. Her omdannes lyset til elektricitet og ændrer karakter. – Det kommer ind i Lucifer og Ahrimans sfære. De kræfter, der virker i elektriciteten, virker nedbrydende på alt levende. Elektriciteten rummer også noget i sig, som med tiden mere og mere vil vække de onde kræfter i mennesket.

Det er ikke småting Rudolf Steiner præsenterer os for. Men som altid peger han også på det positive perspektiv: Jo mere disse kræfter anvendes, desto mere vil jorden forfalde, blive til et lig – Det betyder på den anden side, at jordens åndelighed befrier sig ud af det materielle. Derved kan den udvikle sig videre mod noget fremtidigt. Den samme proces oplever vi i hvert menneskes livsforløb. Jo ældre vi bliver, jo mere forfalder legemet og ånden befries. Opgaven er at gribe disse frigjorte, åndelige kræfter bevidst.

Hvordan er det med det onde? Det onde er i verden, for at mennesket kan blive ført til en ny oplevelse af Mysteriet på Golgata. Gennem menneskets oplevelsen af det onde, bliver det muligt for Kristus at komme til syne igen (i det æteriske).

Vi har alle anlægget til ondskab i os. Det bliver bl.a. forstærket af den stadigt stigende anvendelse af elektriciteten. Det vil kræve mere og mere vågenhed af hver enkelt af os. Netop det, at jeg kan forhindre ondskaben i at udfolde sig igennem mig, giver bevidsthed om det, R. Steiner kalder "Kristuskraften".

Når vi frygter 5G og elektricitet, så er det de livsødelæggende kræfter, vi frygter – de ahrimanske kræfter. Og vi frygter de kræfter, som kan gøre os onde, - intensiverede ahrimanske kræfter. Men vi har muligheden for at sætte noget imod – skabe modvægt og på lang sigt at eliminere disse kræfter og forløse dem. Hermed er der ikke sagt, at så er alt godt. Der er mennesker, som på beundringsværdig vis forsøger at bremse udviklingen. Men i sidste ende vil den indre, bevidste modvægt være det afgørende.

Det politiske og økonomiske (og medicinalindustrien)

At der på disse områder er kræfter på spil, som er svære at gennemskue, vel også for politikerne selv, er ingen hemmelighed. Både de politiske og de økonomiske systemer har en tendens til at gøre sig autonome og komme ud af kontrol. Men er der alligevel nogen, som styrer det? Mennesker, som i det skjulte trækker i trådene? R. Steiner omtalte sådanne grupper. Det er der også andre, der har gjort, f.eks. den berømte og anerkendte amerikanske historiker, Carroll Quigley. Han var tæt på nogle af disse grupperinger og sympatiserede med dem. Han havde dog den opfattelse, at tingene skulle være offentligt kendte, og at man skulle holde øje med, at sådanne grupper ikke fik for meget magt. Skal vi være bekymrede?

Rudolf Steiner pegede på, at disse ting er i verden som en historisk nødvendighed. Der er destruktive kræfter på spil, kræfter, som vil "bekæmpe" alt åndeligt og kulturelt, ja, alt menneskeligt. Også her er de ahrimanske kræfter på spil, kræfter, som virker gennem de forskellige økonomiske og politiske magteliter. Men de er der, fordi det kun er gennem den bevidste oplevelse af disse kræfter, at vi overhovedet kan vågne til en åndelig virkelighed – til det menneskelige – til Kristus. (Har man ikke dette perspektiv, når man beskæftiger sig med disse grupperinger, bliver det meget svært at bevare den indre ligevægt).

Det er ifølge Rudolf Steiner naivt at tro, at materialismen har nået sit højdepunkt. Den vil fortsætte med at udbrede sig mere og mere i de næste 300-400 år. Det er ikke noget, man vil kunne forhindre. Bevidsthedssjælens tid, dvs. vores tid, er til for at udsondre materialismen af den almene menneskehedsudvikling. Det vigtige er, at så stærke spirituelle kræfter som muligt stilles op imod dette. Og jo mere de ødelæggende kræfter tager til, jo mere de erobrer og ødelægger af vores menneskelighed, jorden, vores kultur osv., jo mere kan vi vågne til at skabe det menneskelige på et højere og mere bevidst plan.

Faren

Den store fare er, at man bliver trukket ind i disse kræfter gennem frygten og angsten – om det er frygten for virus, frygten for 5G, frygten for en "hemmelig" regering, en tredje verdenskrig osv. Det er alt sammen de masker, som Ahriman skjuler sig i. Han skjuler sig både i fænomenerne – og i angsten for dem. Hvordan forvandles frygten?

Hvad er der brug for?

Dømmekraft – livskraft – kærlighed

Dømmekraften er altafgørende for, hvordan jeg orienterer mig i livet. Det er ved hjælp af den, at jeg når frem til både erkendelser og moralske impulser. Men når jeg ikke forstår, hvad der foregår, så kan jeg heller ikke handle meningsfyldt. I min dømmekraft virker intelligensen. Når jeg forsøger at forstå, hvad der sker

lige nu, så mærker jeg, at det er svært at komme til en afrunding, en konklusion. Jeg søger noget, bliver hele tiden trukket hen til noget nyt, en ny melding i medierne, en ny video, der sendes rundt, nye reportager om virus, spekulationer om skjulte dagsordener osv. Jeg føler, at det afgørende må være lige om hjørnet. Måske tror jeg et øjeblik at have fundet det. Så dukker der noget andet op. Følelserne, emotionerne rører på sig. Der breder sig forvirring, og med forvirringen kommer angsten. Lige netop det er Ahrimans kendetegn. Ahriman virker ind i min intelligens. Trækker mig rundt fra det ene til det andet og bilder mig ind, at svaret findes i det ydre. Men der er det ikke – jeg bliver forvirret. Før eller siden melder angsten sig. Dømmekraften er lammet.

Når man står i denne situation, mærker man for alvor, at intelligensen og tankerne er døde. De er bundet i faste tankeformer i den fysiske verden.

Hvordan får jeg liv i intelligensen og dømmekraften?

Engang var tænkningen levende. Den var organ for guddommeligt- åndelige væsner. De tænkte og handlede i mig. De trak sig tilbage, så jeg kunne blive selvstændig. Det blev jeg bl.a. gennem materialismen, som var Ahrimans værk. Men nu står vi ved begyndelsen af en ny tid. Ahrimans positive mission er slut. Det betyder dog ikke, at han holder op med at virke. Derfor må der forstærkning til.

Jeg kan i frihed stille spørgsmålet: hvad skal jeg gøre, for at åndelige væsner igen kan begynde at virke i mig?

Rudolf Steiner beskriver, at englenerne venter på at kunne virke, - at de venter på at kunne hjælpe og på at kunne styrke menneskenes dømmekraft. Det kræver dog, at de kan få øje på én. Det kan de kun, hvis mennesket lyser. Men, - der skal et ganske særligt lys til.

Før Mysteriet på Golgata levede Kristus i englernes sfære. Men Kristus-væsenet forbandt sig med jorden og forlod englenerne. Det har skabt en form for tristhed hos dem. Men hvis mennesker begynder at leve med Kristus-tanken, så begynder menneskene at lyse som stjerner, stjerner, som englenerne får øje på, - og de genkender Kristus.

Kristus har forbundet sig med den døde åndelighed i Ahrimans rige, - og dermed den døde åndelighed i vores tænkning. Her står Ærkeenglen Mikael parat til at vise os vejen. Vejen er spiritualiseringen af intelligensen. Vi kan følge Ærkeenglen Mikael, for med Kristus-kraften at finde vejen ud af Ahrimans sfære.

Det betyder, at vi må overvinde døden i tænkningen. Det kan vi kun med den kraft, som allerede har overvundet døden, og som har overvundet Ahriman. Men det er en lang vej. Jeg må med al kraft trække intelligensen ud af illusionen om, at sandheden findes i materialismen, egoismen og den sanseligt-mekaniske verden. Det kan jeg f.eks. gøre ved at studere åndsvidenskaben. Det utrolige er, at i det øjeblik jeg bruger min intelligens til at studere og optage åndsvidenskab, så benytter jeg Kristus-kraften – det kunne slet ikke lade sig gøre uden. Kristus-kraften lever i mit Jeg.

Og i det øjeblik jeg begynder at lære den åndelige verden at kende, begynder at lære englernes verden at kende, så begynder englenerne at hjælpe. – De begynder at virke i min dømmekraft – mere og mere. Livet i tænkningen begynder at vågne. Hjertet begynder at tænke.

Og derved styrkes min livskraft. Den næres. Den næres ikke kun af den mad, jeg spiser, men særligt af den næring jeg bringer med om morgenen, efter at have været hos englenerne i den åndelige verden om natten.

Er jeg rustet?

Vi ser, at Ahriman, og endnu stærkere kræfter, virker i mange af de fænomener, der viser sig lige nu. Så længe jeg ikke ser det klart, så frygter jeg ”noget”, fordi disse kræfter netop er usynlige. Og så længe min intelligens og min dømmekraft er behersket af Ahriman, så vil det være umuligt at erkende noget virkeligt, da Ahriman selvfølgelig ikke vil afsløre sig selv! Han vil skabe usikkerhed, forvirring og angst. Angst for virus og sygdom, angst for 5G, angst for hemmelige magteliter osv., osv.

Hvad kan man gøre?

Det er klart – man må gøre noget. Men i Frihedens Filosofis ånd, er det et helt individuelt spørgsmål. Det afhænger af, hvor skæbnen har stillet én i livet! Men man kan altid gøre sig tanker om, hvad kærlighed er – at gøre noget, som på ingen måde tjener mig selv. Det var det, Kristus gjorde, da han forbandt sig med jorden.

En komet nærmer sig

Der er noget andet, som er værd at tænke over.

Som måske bekendt, blev der den 28. december 2019 opdaget en ny komet med kurs forbi jorden. Kometen har fået navnet C/19 y4 (Atlas). Der er pt. gode muligheder for, at den kan blive synlig for det blotte øje i løbet af april eller maj. Det er jo interessant i sig selv. Men det er endnu mere interessant, fordi kometen på en måde bærer det samme navn som den berygtede sygdom, hvilket allerede er blevet bemærket af mange. (C/19 er en teknisk betegnelse for, at det er en komet, "Comet" på engelsk, opdaget i 2019)

R. Steiner har talt en del om disse himmellegemer, særlig i forbindelse med Halleys komet, som var synlig i 1910. Halleys komet har en særlig mission. Hver gang den i løbet af de sidste par tusind år har passeret jorden, er der efterfølgende kommet nye impulser, impulser der har styrket materialismen. Men det gælder ikke for alle kometer. Grundlæggende har alle kometer en særlig opgave, som kommer til udtryk i et gammelt kinesisk ord for komet, nemlig stjernekost eller fejstjerne.

Kometer har nemlig den opgave at bortskaffe alt det astrale affald, som menneskets fejlagtige, hæslige og onde tanker bevirker i vores planetsystem. Det virker hæmmende og skadeligt for livet, og derfor må det simpelthen fjernes af og til. Måske kan vi have det stille håb, at vi her får en håndsrækning fra kosmos til at fjerne det sjælelige "affald", som vi bl.a. frembringer i denne corona-krisetid. Det kan give plads til renere og mere friske tanker og følelser.

Hvis vi er vågne, kan det nok også medvirke til lidt mere klarhed i dømmekraften.

Afslutning

Den helbredende kraft som kan udgå fra åndsvidenskaben, virker kun gennem fællesskaber. Og dette fællesskab har vi særlig brug for i tider som disse. Hvor meget man kan gøre, er som nævnt forskelligt. Men under alle omstændigheder, så er der noget, som virker. Det kommer til udtryk i to citater, som stammer fra Rudolf Steiner.

"Antroposofisk arbejde er en realitet i de åndelige verdener. Det griber ind i de åndelige verdener, i væsnerne fra de højere hierarkiers liv. Gennem rigtigt antroposofisk arbejde, kan meget af det forfærdelige der sker i verden, udlignes for de åndelige verdener, som jo hele tiden virker ind i alt".

Følgende kommer fra Marie Steiner, hvor hun citerer Rudolf Steiner:

"Jeg bliver så ofte spurgt, hvad kan man gøre?"

Mod en overmagt kan man ikke gøre noget, man kan kun gøre én ting – tænke sandheden med.

Hvorfor det?"

Fordi tanker er dynamiske kræfter – og fordi der ikke tælles i den åndelige verden".

Rudolf Steiner har aldrig spået at livet ville blive lettere, - tværtimod. Det er den store udviklingsmulighed!

Derfor som afslutning nogle ord af Johann Gottlieb Fichte. Ord, som i et billede viser hvilken styrke "Jeget" med tiden må tilkæmpe sig.

"Det, som man kalder død, kan ikke afbryde mit værk, for mit værk skal fuldendes. Det kan ikke fuldendes i nogen tidsalder, derfor er min tilværelse ikke bestemt for nogen tidsalder, og jeg er evig.

Jeg løfter modigt mit hoved op til det truende klippebjerg og mod det brusende vandfald og mod skyerne, som tordnende svømmer i et ildhav, og siger:

Jeg er evig, og jeg trodser jeres magt. Styr alt sammen ned på mig. Og du jord, og du himmel, slyng jer i vild tumult sammen med alle elementerne, - skum og ras og sønderriv i vild kamp det sidste solstøvkorn af den krop, som jeg kalder min; - min vilje alene med sin faste plan, skal modigt og nøgternt svæve over verdensaltets ruiner; for jeg har grebet min bestemmelse, og den er mere varig end verdensaltets. Min bestemmelse er evig, og jeg er evig, som den."

Denne lille påskebetragtning er skrevet ud fra øjeblikkets omstændigheder. Derfor vil der være unøjagtigheder der skal korrigeres og ting, som skal belyses og begrundes.

Litteratur:

Om mikroorganismer: Dette har R.S. bl.a. omtalt i GA 154, 3.foredrag. Et foredrag for læger og medicinstuderende findes i GA 312, 18.foredrag og et offentlig foredrag i GA 314.

Om elektricitet: Henvisninger i denne artikel stammer fra foredrag fra 1.10.11. og 4.11.17.

Det kan i denne sammenhæng anbefales at læse den sidste ledesætning fra GA 26 "Fra naturen til undernatur". Men der kunne anføres mange andre steder. (En artikel om elektricitet er ved at blive udarbejdet.)

Om hemmelige grupperinger: Det har R.S. talte om mange steder, særligt i GA-numrene fra 173-182.

Om kometer: Betragtningerne her er hentet fra GA 136, 7.foredrag.

Den omtalte Carroll Quigley (1910-1977) underviste på berømte universiteter i USA og var bl.a. lærer for Bill Clinton. Bøger: "Tragedie and Hope" og "The Anglo-American Establishment".

Citat er fra Adelheit Petersen: Rudolf Steiner über Vortragstätigkeit und Zweigarbeit. Findes i

"Erinnerungen an Rudolf Steiner. Verlag Freies Geistesleben 2001.

Citatet af Johann Gottlieb Fichte er fra "Über die Bestimmung des Gelehrten". Tredje forelæsning. 1794